

Tihanyi Miklós

Sportrendezvények büntetőjogi védelmének alapvonásai Magyarországon

Basic Features of Criminal Law Protection of Sports Events in Hungary

Absztrakt

A sportrendezvények biztonsága olyan társadalmi jelenség, amelyre – a nagyfokú nyilvánosság miatt – társadalmi és politikai figyelem egyaránt irányul. A magyarországi sportrendezvények biztonsága elsősorban rendészeti jellegű kérdés, ezért elsősorban rendészeti jellegű megoldásokat kíván. Azonban a jogi védelem záróköve a büntetőjog. Egyrészt ez biztosítja a hatósági fellépések jogalapját, másfelől ultima ratióként szolgálja a sportrendezvények biztonságát. Az írás középpontjában a hazai jogalkotás folyamata és annak háttérében húzódó indokok állnak. A vizsgálatok középpontjában a sportrendezvények biztonságát jogtárgyként védő tényállások és a speciálisan sportrendezvényekre irányuló prevenciós hatást célzó szankciók állnak. A büntetőjogi védelmet kiterjesztve nem lehet megkerülni a szabálysértési jogi kérdéseket sem, hiszen azonos jogtárgy védelmére irányulnak. A jogfejlődés eredményeként a sportrendezvényeket veszélyeztető vagy sértő – eddigi ismereteinek szerint – valamennyi emberi magatartás szankcionálhatóvá vált. A hazai jogalkotó annak tulajdonít jelentőséget, hogy valamely cselekmény mennyire befolyásolja a sportrendezvény élvezeti értékét a békés nézők számára. A kívánt társadalmi eredmények elérése a jogi felhatalmazás birtokában csupán a rendezvények szervezői és a hatóságok belátásán, azaz a jogalkalmazás hatékonyságán nyugszik. Ehhez kapcsolódik a szervezők különleges jogosultsága a kizárás alkalmazására. A szervező, mint magánjogi jogalany olyan intézkedés alkalmazására jogosult, amely hatását tekintve teljesen megegyezik a büntetőjogi, illetve szabálysértési jogi szankciókkal. Ezzel tehát az állam lényegében a stadionok területén, a sport biztonságát veszélyeztető cselekmények esetében privatizálta a büntetőhatalmi igényét.

Kulcsszavak: sportbiztonság, sportrendezvények büntetőjogi védelme, sport-huliganizmus elleni fellépés, rendbontás

Abstract

The security of sporting events is a social phenomenon that receives, due to the high level of publicity, both social and political attention. The security of sports events in Hungary is primarily a law enforcement issue, therefore it requires primarily law enforcement solutions. However, the cornerstone of legal protection is criminal law. On the one hand, it provides the legal basis for official action and, on the other hand, it serves as the ultima ratio for the safety of sporting events. This writing focuses on the process of domestic legislation and the reasons behind it. The focus of the investigations is on the facts that protect the safety of sporting events as a matter of law and on sanctions specifically aimed at the preventive effect of sporting events. By extending criminal law protection, it is also not possible to circumvent infringement of the law issues, as they are aimed at protecting the same subject matter. As a result of legal developments, all human behaviors that endanger or offend sports events, have become punishable to the best of our knowledge. The Hungarian legislature attaches importance to the extent to which an act affects the enjoyment value of peaceful spectators at a sporting event. Achieving the desired social results by a legal authority rests solely on the discretion of the event organizers and the authorities, i.e., on the effectiveness of law enforcement. Related to this is the special right of the organizers to apply exclusion. The organizer, as a private legal entity, is entitled to apply a measure which has the same effect as criminal or infringement sanctions. With this, the state essentially privatized its claim for criminal power in the field of stadiums, in the case of acts endangering the safety of sports.

Keywords: sports safety, criminal law protection of sports events, action against sports hooliganism, disorderly conduct

Alapvetések

A sport büntetőjogi védelme alapvetően három területet foglal magában:

- 1) Sportteljesítmények tisztasága. E terület leginkább a tiltott teljesítményfokozó szerek tilalmát hivatott védeni.
- 2) A sporteredmények tisztasága. A sportra szakosodott szerencsejáték, azaz a sportfogadás igen jelentős üzleti forgalmat bonyolít le. A szervezett

bűnözői körök számára sok haszonnal kecsegtető terület. Az eredmények manipulálásmentessége alapvető társadalmi érdek, mert ennek hiánya egyrészt csorbítja az állam által felügyelt legális szerencsejátékba vetett bizalmat, másrészt tisztességtelen gazdasági előnyhöz juttatja a manipulálókat, ezzel együtt másokat tisztességtelen hátránnyal sújt. Végül pedig hátrányosan érinti a sportfinanszírozás rendszerét, mert a szponzorok bizalma is megrendül az általuk támogatott klubokban, csapatokban, versenyzőkben.

- 3) Végül pedig az állam büntetőjogi eszközökkel védi a sportrendezvények háborítás mentes lebonyolítását. Az előző két jogtárgytól függetlenül az ide sorolható tényállások lényegében a közrend részeként oltalmazzák a sportrendezvényen, illetve annak helyszínéként szolgáló létesítmény közelében lévő személyek élet és vagyónbiztonságát. Ezen túlmenően e tényállások védik a sportnak, mint társadalmilag hasznos tevékenységnek a biztonságát. Ezen írás keretei között kizárólag az utóbbi csoportba tartozó bűncselekményekkel kívánok foglalkozni.

A vizsgált jogterület fejlődését kiváltó okok elsősorban a labdarúgó-mérkőzésekhez kapcsolódó sporthuliganizmusban gyökereznek. Az írás kereteit jelentősen meghaladná e nemkívánatos jelenség társadalmi, illetve kriminológiai jellemzőinek vizsgálata. Ezért kizárólag jogi, elsősorban büntetőjogi megközelítést alkalmazok. A büntetőjog ultima ratio jellegének követelménye egy állam jogrendjének, a különböző felelősségi rendszerek közötti mozgástérnek a kialakításához kapcsolódó kritérium (Amberg, 2012). A fenti követelmény értelmében a sportrendezvények biztonsága elsősorban rendészeti jellegű kérdés. A szervezőnek, a rendezőknek és a rendőrségnek minden eszköze adott ahhoz, hogy biztonságossá tegye a sportesemények látogatását. Azonban legalább két oka van annak, hogy miért elengedhetetlen a büntetőjogi védelem biztosítása úgy, mint a sportrendezvények védelmének záróköve. Egyfelől minden rendészeti eszköz professzionális alkalmazása mellett is előfordulhatnak – és elő is fordulnak – olyan emberi magatartások, amelyek sértik vagy veszélyeztetik a sportrendezvény megtartását, vagy az ezen résztvevők személy- és vagyónbiztonságát. Másfelől amennyiben elmaradna ezeknek a cselekményeknek a kriminalizációja, az azzal járna, hogy a rendészeti szerveknek sem lenne meg a kellő felhatalmazása az elkövetőkkel szembeni fellépéshez. Ennek megfelelően lép fel a büntetőjog, illetve enyhébb esetekben a szabálysértési jog a sportrendezvények biztonságát sértő vagy veszélyeztető személyekkel szemben. E helyen e két jogterület eszközeit párhuzamosan vizsgáljuk, mert ugyanazon társadalmi érdekek jogi védelmét látják el. A különbség csupán a veszély mértékéhez igazodó védelmi szintben mutatható ki. Vizsgálódásomnak két iránya határozható

meg. Egyrészt azokra a tényállásokra fókuszálok, amelyek jogi tárgya a sportrendezvények biztonsága, másfelől pedig elemzés tárgyát képezik azok a szankciók, amelyek speciálisan a sportrendezvényekre nézve szolgálják a büntetőjog által kitűzött prevenciós célokat.

A nézőtéri huliganizmus nem újkeletű jelenség Európában. Magyarországon már a rendszerváltást megelőző időszakban is jelen volt, azonban a szigorú állami kontroll eredményeként igazán nagy volumenű események nem zajlottak le. Az 1990-es évek első felében a nagyobb futballklubok köré szerveződő radikális szurkolói csoportok megerősödése és természetesen egymással szembeni ellenségessége eredményeként több olyan rendbontó cselekmény történt, amely már a jogalkotó figyelmét sem kerülhette el. Mindezek mellett a későbbiekben sajnálatosan általános jelenséggé vált, hogy a nagyobb klubok, illetve sportági szövetségek igyekeztek a vezetőségükbe a politikai élet prominens szereplőit megválasztani. Ilyen módon meghatározó politikai szereplők sem mehettek el szó nélkül a klubjukat támogató ultrák rendbontásai mellett.

A sportrendezvények biztonságának társadalmi érdekét védő tényállások jellemzői

Alapvetően két elkövetési magatartástípus tartozik a vizsgált jelenségek sorába. Az egyik a stadionon belüli, a másik pedig a stadionon kívüli magatartások. A hazai jogalkotó már idejekorán felismerte, hogy a két magatartáscsoport egymástól nem választható el, hiszen a jelenség gyökerei ugyanoda nyúlnak vissza, a köztük lévő különbség legfeljebb az elkövetés helye. Ezért a hazai jogfejlődésben a stadionokon kívüli és azokon belüli erőszakkal szembeni büntetőjogi védelem fejlődése párhuzamosan ment végbe. A szabályozás másik lényeges sajátja a kriminális cselekményekkel szembeni jogi védelem dichotómiájából származik. Ennek megfelelően vannak olyan cselekmények, melyek azonos jogi tárgyat védenek, de a veszélyeztetés vagy a jogtárgy sérelem súlyára tekintettel minősülnek szabálysértésnek vagy bűncselekménynek. Sokáig úgy tűnt, hogy a meglévő büntetőjogi tényállások elégséges lehetőséget biztosítanak a hatóság tagjainak a fellépéshez. A garázda, erőszakos jellegű cselekmények mellett a büntetőjog kellően szankcionálta a tiltott önkényuralmi jelképek használatát, a nemzeti jelképek megsértését, a nemzeti, faji, etnikai csoportok elleni erőszakot, illetve rendet fenntartani igyekvő hatóságok tagjai elleni erőszakot. Ugyanakkor megjelentek azok a magatartási formák, amelyeket a jogalkotó nem rendelt büntetni, de nyilvánvalóan sértették a sporttal összefüggő társadalmi érdekeket. Az is nyilvánvalóvá vált a jogalkotó előtt, hogy a súlyosabb

sérelemmel járó események nem a semmiből keletkeznek, hanem jól definiálható és gyakorta ismétlődő cselekmények láncolata vezet el hozzájuk. Okkal adódott a felvetés, hogy ezeknek a cselekményeknek a szankcionálása megnyitja az utat a hatóságok előtt arra, hogy kellő eréllyel lépjenek fel a súlyosabb rendbontás megakadályozása érdekében. A szabályozás elvileg minden sportágban egyaránt érvényes normákat fogalmaz meg. Ugyanakkor a törvények indokolásából is jól kitűnően a jogalkotó elsősorban a futballra koncentrált. Ez természetes törekvés, hiszen a valódi problémák jellemzően ezzel a sportággal hozhatók összefüggésbe. A jogalkotási folyamat 2000-ben kezdődött, amikor az országgyűlés elfogadva a Btk. módosítását, beemelte tényállásai közé a rendbontást. E cselekményt az követi el, aki a nyilvános rendezvény rendezőjének a rend fenntartása érdekében tett intézkedésével szemben erőszakkal vagy fenyegetéssel ellenállást tanúsít. A jogalkotó diszpozitív normaként határozta meg a rendbontást, ennek megfelelően megállapítására akkor kerülhet sor, ha nem valósul meg súlyosabban büntetendő cselekmény. A törvényjavaslat országgyűlési vitájában egyértelművé vált az a jogalkotói cél, hogy megkívánják erősíteni a sportesemények rendezőinek helyzetét azáltal, hogy az intézkedésekkel szembeni erőszakos magatartásokat büntetni rendelik. Ez ugyanis eddig hiányzott. A rendezők életét, testi épségét eddig is védte a jogalkotó az erőszakos cselekményekkel szemben, csak hogy most már nem csupán a személyük, hanem az intézkedéseik is élvezik a büntetőjog oltalmát (URL1). 2008-ban ez kiegészült a szervezők intézkedéseivel szemben tanúsított erőszak büntetőjogi védelmével.

A következő és valóban lényegi változás 2011-ben következett be. Úgy tűnt ekkorra, hogy a rendbontás törvényi tényállása nem jelent elégséges eszközt a nézőtéri rendbontások megfékezéséhez. Ugyanis e magatartások sok esetben a nélkül veszélyeztették a rendezvény megtartását, hogy a szervezők vagy a rendezők intézkedéseivel szemben erőszakosan léptek volna fel. Sőt nem ritkán e cselekmények teljes mértékben nélkülözték az erőszakot, azonban mégis zavarják a rendezvények rendjét. Ilyen magatartás volt tipikusan a tárgyak játéktérre való bedobása vagy befutás a játéktérre. A jogalkotó kiindulási alapja az volt, hogy a labdarúgó mérkőzéseken elszaporodott szurkolói rendbontások, sportszerűtlen nézői magatartások, események károsan hatnak egyrészt magára a mérkőzésre, a labdarúgók teljesítményére, másrészt a nézői látogatottságra, nem utolsósorban a mérkőzések bevételeire, a csapatok színvonalas működtetésére. A magyar kormány kiemelt figyelmet fordít a sportra, azon belül is elsősorban a futballra. A kormányzati célok között szerepel a sportesemények látogatottságának növelése, amelyhez nélkülözhetetlen feltétel azok biztonságosabbá tétele. Az is világossá vált, hogy ezeknek az értékeknek a védelme miatt a büntetőjogi

beavatkozás lehetőségeit szélesíteni kell. Ezért ez időtől kezdve a jogalkotó a rendbontás körébe emelte a szurkolók létesítményen belüli, egymás elleni atrocitásait és a sportesemény megtartását veszélyeztető olyan cselekményeket is, amelyek nélkülözik ugyan az erőszakot, de egyfelől zavarják a rendezvény megtartását, másfelől, rendszerint erőszakos cselekménybe torkollanak. Ennek megfelelően büntetendővé vált, aki sportrendezvényen a létesítménynek a nézőktől vagy a nézők meghatározott csoportjától elzárt területére jogosulatlanul belép, ott tartózkodik vagy e területre bármit bedobott. A 2012-ben elfogadott új Btk. előkészítésekor felmerült, hogy a rendbontás erőszakot nélkülöző elkövetési magatartásainak kriminalizálása aránytalan. Ezért a benyújtott törvényjavaslat szerint e cselekmények nem lettek volna büntethetők (Nagy, 2014). Az országgyűlés végül a javaslatlól eltérően fogadta el a törvényt és bekerültek az erőszakot nélkülöző magatartások is a tényállási elemek közé, azzal a változtatással, hogy a tárgy bedobása akkor valósít meg bűncselekményt, ha a sportrendezvény megtartását vagy mások testi épségét veszélyezteti.

Sportrendezvények szabálysértési jogi védelme

Természetesen a sportrendezvényeken számos olyan szabálysértés elkövethető, amelyeknél az elkövetés helye nem nyert kifejezetten a sportrendezvényekre szabott tényállási megfogalmazást. Ilyen lehet többek között a köztisztasági szabálysértés, a tulajdon elleni szabálysértés, a garázdaság szabálysértése. E szabálysértésekre külön nem térek ki, mert nem kifejezetten a sportrendezvények védelmét szolgálják, hanem általában véve a közrend védelmét. A rendzavarás szabálysértés több szempontból is relevanciával bír. E tényálláshoz tartozó elkövetési magatartások sorába tartozik a verekedés, feltéve, hogy sérülés nem történik és a cselekmény – figyelemmel az elkövetés körülményeire, különösen annak helyére és idejére – nem alkalmas arra, hogy másokban riadalmat vagy megbotránkozást keltsen. A cselekmény sporttal való kapcsolata az ustawka jelenségében érhető tetten. Elsősorban Lengyelországban és Oroszországban előforduló szurkolói magatartás kívül esik maguktól a sportrendezvényektől, azokkal semmilyen kapcsolatot nem mutat. Ugyanis két szurkolói tábor előre megbeszélte keretek között zajló összecsapásáról van szó, amelynek helyszíne a városokon kívülre vagy a városok elhagyott területeire esik. A felek előzetesen leegyeztetik az összecsapás főbb részleteit. Ilyen az időpont, a helyszín, a létszám, nem ritkán pedig a védőfelszerelések használata és a résztvevők életkora is megegyezés tárgyát képezik (Nagy, 2016). E cselekmények nem érintik a sportrendezvények biztonságát, mert attól időben és térben távol eső módon

kerülnek elkövetésre. Sőt, Magyarországon éppen az a szurkolói tábor bizonyult élvonalnak, amelyik e cselekmények elkövetési idején bojkottálta kedvenc csapatának meccseit. Elég beszédes, hogy e három és fél évig tartó szurkolói bojkott indoka azok a sportbiztonsági intézkedések és eszközök voltak, amelyek alkalmazását a tábor tagjai magukra nézve sértőnek találták.

A rendezvarás másik kapcsolódási pontja a sportrendezvényekhez az a tényállás, amely szerint szabálysértést követ el az, aki sportrendezvényen az arcát olyan módon eltakarva jelenik meg vagy tartózkodik, amely alkalmas arra, hogy megghiúsítsa a személyének a hatóság vagy az eljáró hivatalos személy által történő azonosítását. A történelmi hűség kedvéért meg kell említeni, hogy e szabályozás 2018-ban az eredeti szabályozáshoz képest megváltozott. Eddig ugyanis ugyanígy szankcionálta a törvény mindazokat, akik a gyülekezési törvény hatálya alá tartozó demonstráción jelentek meg hasonló módon. E szabályok 2006 ősze után kerültek bele a hazai jogrendszerbe. Az ekkor lezajló demonstrációsorozatok alkalmával számtalan személy elleni erőszakos magatartás történt, amelyek elkövetői ismeretlenek maradtak, mert cselekményüket úgy követték el, hogy arcuk a személyazonosság megállapítását lehetetlenné tévő módon volt eltakarva. Ekkor a jogalkotó kriminalizálta mind a gyülekezési jog hatálya alá tartozó rendezvényeken, mind pedig a sportrendezvényeken a személyazonosítást megghiúsító módon történő megjelenést. Az indokolásból az derült ki, hogy a jogalkotó felismerése szerint, aki az arcát eltakarva jelenik meg egy rendezvényen, az már eleve a békétlenség szándékával érkezett. Az ilyen módon megjelenő személy azért takarja el az arcát, hogy a később általa elkövetett cselekmények miatti felelősségre vonást lehetőség szerint elkerülje. A 2006 óta eltelt időben úgy tűnhet normalizálódtak a magyarországi demonstrációk, mégis személyes megítélésem szerint elhamarkodott volt a sportrendezvényekre szűkíteni a rendezvarás szabálysértésének ezt az esetét.

Különleges szankciók a sportbiztonság védelmében

Eltiltás, kitiltás

A korábban vázolt tényállások mentén kialakult jogalkalmazói gyakorlat azt mutatta meg, hogy a szabályozás nem volt minden tekintetben elégséges a sportuliganizmus kezelésére. Az is igaz, hogy a jogalkalmazásban is mutatkoztak hiátusok (Madai, 2015). Ezért a további szigorítás jegyében módosításra került mind a büntetőjogi, mind pedig a szabálysértési szankciórendszer. Ezek mellé pedig társul egy azonos hatású, de jellegét tekintve igazgatási típusú szankció.

A sportrendezvények büntetőjogi védelmének szankciós elemére a 2012. évi jogalkotásig kellett várni. Ekkor a teljes magyar büntetőjog újrakodifikálásra került. Az új törvény 2013. július 1-jén lépett hatályba. Ekkor került a szankciók sorába a sportrendezvények látogatásától való eltiltás büntetése. E büntetés bármely bűncselekmény miatt kiszabható, amennyiben az elkövető azt a sportrendezvényen való részvétel, az odamenetel vagy az onnan történő távozás során a sportrendezvénnyel összefüggésben követi el. E büntetés kiszabása során két tényezőt kell értékelnie a bírónak. Egyfelől, hogy a vád tárgyává tett bűncselekmény összefüggésben van-e a sportrendezvénnyel. Másfelől a cselekmény elkövetési helyének van annyi relevanciája, hogy az történhet a sportrendezvény helyszínén, illetve az odavezető vagy az onnan elvezető úton. Megeshet, hogy valamely bűncselekmény akár a sportrendezvény helyén kerül elkövetésre, még sincs összefüggésben magával a rendezvénnyel, csupán az elkövetésre alkalmas helyszín volt. Ilyen lehet tipikusan a lopás, leginkább az alkalmi jellegű lopás. Egyébiránt ez a leggyakrabban elkövetett cselekmény a sportrendezvények helyszínén. A létesítmény területén elkövetett cselekményeknél a legtöbb esetben az eljáró hatóságok szerint kimutatható a sportrendezvénnyel való összefüggés. Ennek megfelelően született olyan jogerős ítélet, amelynek tárgyát képező ügy tényállása szerint a vádlottak a sértettekől a stadion területén erőszakkal eltulajdonították (elrabolták) a tulajdonukban lévő szurkolói sálát. Az eljáró bíróságok szerint egyértelmű az elkövetés helyszíne és az elkövetési tárgy miatt, hogy a cselekmény a sportrendezvénnyel összefüggésben került elkövetésre.¹ E szankció jogkövetkezménye, hogy az elítélt eltiltásra kerül bármelyik sportszövetség versenyrendszerében megrendezésre kerülő sportrendezvény látogatásától vagy bármelyik sportlétesítménybe való belépéstől, amikor az valamely sportszövetség versenyrendszerében megrendezett sportesemény helyszínéül szolgál. A bűncselekményekhez hasonlóan szabálysértések is elkövethetők a sportrendezvényen való részvétellel, az odautazással vagy az onnan történő távozással összefüggően. Ezért a jogalkotó megalkotta az eltiltás „szabálysértési párját”, a kitiltást. Jogi hatásait tekintve a két szankció között nincs különbség, legfeljebb csak az időtartamában.²

Kizárás

A kizárás a hazai jogrendszernek a sorthuliganizmus ellen utolsóként hadba lépett eleme. Jellegét tekintve kétségtelenül joghátrány, mégsem a szabálysértési

1 Miskolci Törvényszék Bf.1097/2015/6. ítélete.

2 Az eltiltás egy évtől öt évig, a kitiltás pedig hat hónaptól két évig terjedhet.

vagy a büntetőjog terrénumához tartozik, hanem a sporttörvény által létrehozott igazgatási jellegű szankció.³ Jogi hatásait tekintve roppant hasonló az eltiltáshoz és a kitiltáshoz, azonban az előzőktől eltérően nem valamely állami szerv, hanem a sportrendezvény szervezője alkalmazhatja. Ha valakit a szervező vagy a rendező a sportrendezvényről eltávolított (mert nem felelt meg az előírt rendszabályoknak), abban az esetben bekerül a sportrendészeti nyilvántartásba és részére nem lehet belépőjegyet eladni, illetve meg kell akadályozni, hogy sportrendezvényen részt vehessen. Ennek határideje a szervező vagy a vendégcsapat által szervezett rendezvények esetében hat hónaptól két évig terjedhet. Az adott sportlétesítményből való kizárás határideje hat hónaptól négy évig terjedhet. A jogalkotó számít arra az esetre is, ha valakinek az eltávolítására azért nem kerül sor, mert a rendezők attól tartanak, hogy ezzel a probléma tovább eszkalálódna és olyan méreteket öltene, amely nem állna arányban az eltávolítással elérhető céllal. Ennek megfelelően a rendezők mérlegelhetnek a tekintetben, hogy alkalmazzák-e az eltávolítást vagy sem. Ennek során figyelembe vehetik, hogy adott személy eltávolításával a helyzet tovább súlyosbodhat, mert olyan indulatokat válthat ki a többi szurkolóból, amelyek kezelése már meghaladja a kompetenciájukat. Amennyiben a rendezők által ismert személyt ebből az okból nem távolítják el, de személyazonosságát ismerik, abban az esetben is alkalmazható vele szemben a kizárás. A kizárás a magyar jogrend egyik különleges intézménye. A szervező, mint magánjogi jogalany olyan intézkedés alkalmazására jogosult, amely hatását tekintve teljesen megegyezik a büntetőjogi, illetve szabálysértési jogi szankciókkal. Ezzel tehát az állam lényegében a stadionok területén, a sport biztonságát veszélyeztető cselekmények esetében privatizálta a büntetőhatalmi igényét. A magyar jogrend a szankciók érvényre jutását is védett jogtárgyak körébe emeli. Megeshet, hogy valaki megszegi a sportrendezvények látogatásától való eltiltás büntetés bíróság által meghatározott szabályait. Ez a magatartás alkalmas egy önállóan szankcionálandó szabálysértési tényállás megállapítására. Ez a szabálysértés a kitiltás, illetve az eltiltás szabályainak megszegése. Ezzel lényegében a büntetőjogi, illetve a szabálysértési szankció alóli kibúvás vált büntethetővé.

Zárszó, következtetések

A 2000-ben megkezdődött jogalkotási eljárás eredményeként a magyar szabályozás eljutott oda, hogy gyakorlatilag a sportrendezvényeket veszélyeztető vagy sértő – eddigi ismereteinek szerint – valamennyi emberi magatartás

3 2004. évi I. tv. a sportról 73. §.

szankcionálhatóvá vált. A hazai jogalkotó nem annak tulajdonít jelentőséget, hogy valamely cselekmény erőszakos-e vagy sem, hanem sokkal inkább annak, hogy adott cselekmény a békés nézők számára mennyire befolyásolja a sportrendezvény élvezeti értékét. Meglehet, hogy a hazai futballmérkőzések látogatottsága ettől még nem lesz sokkal magasabb, de ez inkább a játék színvonalának tudható be, nem pedig a rendezvények biztonságának. A rendelkezésre álló eszközök alkalmazásának egyetlen gátja lehet, ez pedig a szervezőnek az a hozzáállása, amely szerint a tényállásszerű, de alacsony veszélyeztetési szintű cselekményekkel szembeni rendezői fellépések hátrányosan befolyásolják a szurkolók élményét (Bérces, 2017). Ez a fajta hozzáállás azonban leginkább nem a szurkolói élmény, hanem a bevételek színvonalának csökkenésétől való félelmet tükrözi. A létesítményen belül a rend fenntartásáért elsősorban nem a rendőrség, hanem a szervező felel. Ezért ezen az attitűdön nehéz változtatni, még akkor is, ha a védelme érdekében valójában egyetlen legális indok sem hozható fel. A stadionokon belül elkövetett jogsértésekre nézve privatizált büntetőhatalom komoly alkotmányos aggályokat vet fel, mert hiányoznak azok az eljárásjogi garanciák, amelyek a büntető vagy szabálysértési eljárásokat jellemzik. Ugyancsak hiányzik a jogorvoslati fórum, amely miatt a hibás döntések orvoslása lehetetlenné válik. Ezt nem pótolja az a lehetőség, hogy polgári bírósághoz lehet fordulni a sérelmek orvoslása érdekében, mert ez semmiképp nem tekinthető rendes jogorvoslatnak. Márpedig az állami szankciókkal hatásában megegyező szankció alkalmazásánál ezeknek a szempontoknak a figyelmen kívül hagyása nem megengedhető. Amennyiben az állam ragaszkodik a privatizált megoldáshoz, abban az esetben lehetősége lenne a sportági szövetségeket jogalkotás révén köztestületnek nyilvánítani és felhatalmazni arra, hogy ezekben az ügyekben közigazgatási jogkörben eljárva hozzon döntést. Így biztosítható, hogy a rendőrségre se háruljon többletteleher és meglegyenek a szükséges jogállami garanciák is.

Felhasznált irodalom

- Amberg E. (2012). Büntetőjogi ultima ratio? *Magyar Rendészet*, 12(4), 41-47.
- Bérces V. (2017). A futball-huliganizmus visszaszorításának jogi eszköztára. *Jogelméleti Szemle*, (1), 2-19.
- Madai S. (2015). *Büntetőjogi felelősség a sportjogban*. Campus Kiadó
- Nagy L. T. (2014). A sport huliganizmus elleni fellépés tapasztalati és lehetőségei. In Bárd P., Hack P. & Holé K. (Szerk.), *Pusztai László emlékére* (pp. 285-296). OKRI.
- Nagy L. T. (2016). Az ustawka és büntetőjogi megítélése. *Kriminológiai Tanulmányok*, (53), 168-180.

A cikkben található online hivatkozások

URL1: Dr. Hende Csaba igazságügyi minisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadása.
https://www.parlament.hu/naplo98/162/n162_026.htm

Alkalmazott jogszabályok

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről
2004. évi I. tv. a sportról

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Tihanyi M. (2021). Sportrendezvények büntetőjogi védelmének alapvonásai Magyarországon. *Belügyi Szemle*, 69(S13), 48-58. <https://doi.org/10.38146/BSZ.SPEC.2021.3.3>